Maliyyə Monitorinqi Xidməti tərəfindən 2022-ci il ərzində narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin onlayn ticarəti ilə əlaqəli banklardan ümumilikdə 4 hesabat (bunlardan 3-nün əlaqəli olduğu müəyyən edilib) daxil olmuşdur. Müvafiq hesabatların təhlilinin nəticələri əsasında narkotik vasitələrin onlayn satışını təşkil edən mütəşəkkil dəstələr barədə Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna 2, Daxili İşlər Nazirliyinə isə 1 məlumat təqdim edilmişdir.

Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən İşçi Qrupu tərəfindən informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etməklə, narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi barədə şəhər və rayonlar üzrə ayrı-ayrılıqda əldə olunan statistik məlumatlara dair interaktiv xəritənin maddi-texniki bazası gücləndirilmişdir.

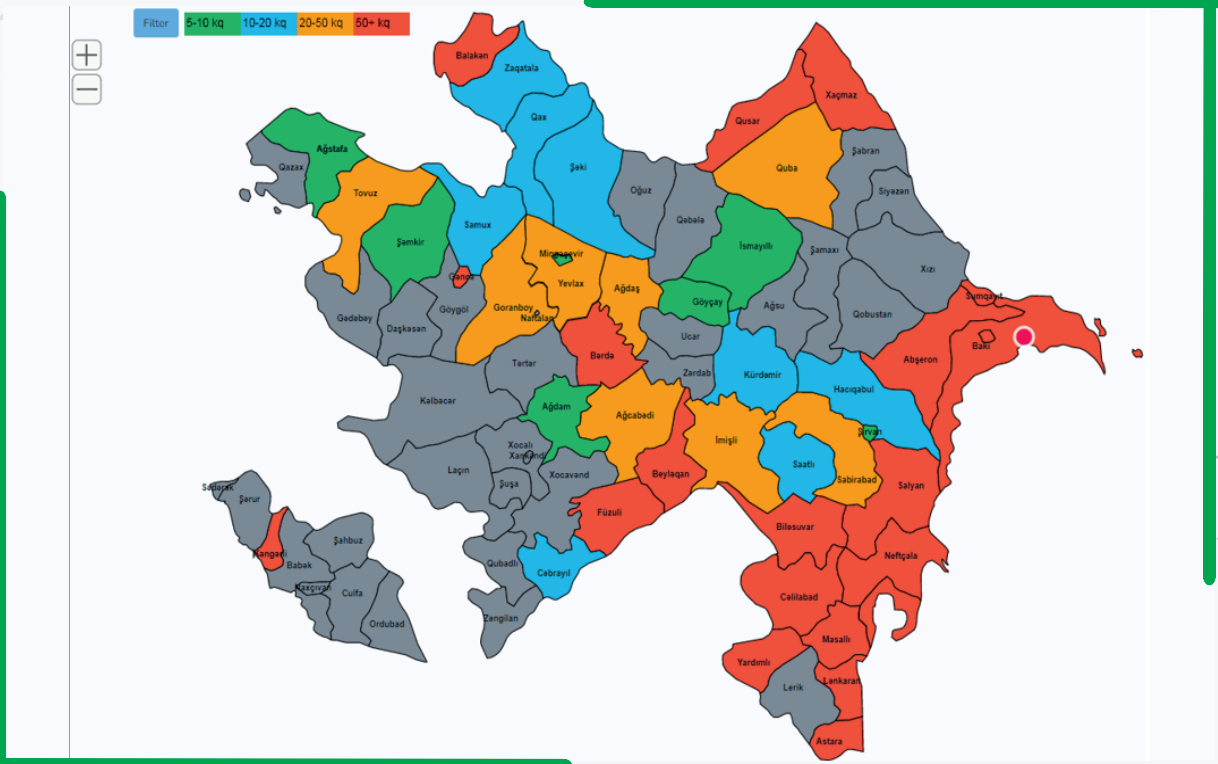

2022-ci il ərzində hüquq mühafizə orqanları və Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən təqdim olunmuş məlumatlar əsasında şəhər və rayonlar üzrə narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı qeydə alınan cinayət faktları, həmin faktlar üzrə qanunsuz dövriyyədən çıxarılmış narkotik vasitələr, narkotiklərlə bağlı məsuliyyətə cəlb edilən şəxslər, narkotik istifadəçiləri və 1000 nəfərə düşən narkomanların sayı barədə;

Şəhər və rayonlar	Cinayət faktları	Narkotik vasitələr və psixotrop maddələr	Cinayət məsuliyyətinə cəlb olunanlar	Narkotik istifadəçiləri	1000 nəfərə düşən narkoman-ların sayı
Lənkəran	379 fakt	102 kq 398,4 qr	354 nəfər	3837 nəfər	16 nəfər
Şirvan	331 fakt	15 kq 991,6 qr	286 nəfər	1067 nəfər	12 nəfər
Salyan	171 fakt	102 kq 043,5 qr	151 nəfər	1335 nəfər	9 nəfər
Sumqayıt	599 fakt	53 kq 180,9 qr	474 nəfər	3343 nəfər	8 nəfər
Astara	142 fakt	297 kq 639 qr	137 nəfər	550 nəfər	5 nəfər
Yevlax	169 fakt	141 kq 106,6 qr	146 nəfər	651 nəfər	5 nəfər
Abşeron	387 fakt	182 kq 751,1 qr	336 nəfər	846 nəfər	4 nəfər
Biləsuvar	146 fakt	217 kq 487,1 qr	146 nəfər	342 nəfər	3 nəfər
Gəncə	301 fakt	72 kq 810,3 qr	239 nəfər	1178 nəfər	3 nəfər
Cəlilabad	207 fakt	121 kq 630,4 qr	206 nəfər	939 nəfər	3 nəfər
Cəmi	2832 fakt	1 ton 307 kq 038,9 qr	2475 nəfər	14088 nəfər	

Rayonlar	Cinayət faktları	Narkotik vasitələr və psixotrop maddələr	Cinayət məsuliyyətinə cəlb olunanlar	Narkotik istifadəçiləri	1000 nəfərə düşən narkoman-ların sayı
Yasamal	509 fakt	297 kq 165,9 qr	395 nəfər	1652 nəfər	9 nəfər
Suraxanı	718 fakt	129 kq 650,4 qr	523 nəfər	952 nəfər	5 nəfər
Nəsimi	444 fakt	74 kq 733,1 qr	314 nəfər	819 nəfər	4 nəfər
Sabunçu	769 fakt	153 kq 904,5 qr	563 nəfər	1192 nəfər	4 nəfər
Xəzər	408 fakt	57 kq 019,8 qr	299 nəfər	792 nəfər	4 nəfər
Pirallahı	20 fakt	9 kq 174,9 qr	31 nəfər	73 nəfər	4 nəfər
Səbail	189 fakt	59 kq 106,9 qr	139 nəfər	305 nəfər	3 nəfər
Qaradağ	201 fakt	279 kq 144,5 qr	165 nəfər	383 nəfər	3 nəfər
Binəqədi	803 fakt	166 kq 771,4 qr	607 nəfər	794 nəfər	3 nəfər
Xətai	424 fakt	182 kq 754,9 qr	357 nəfər	740 nəfər	3 nəfər
Nərimanov	280 fakt	189 kq 957,8 qr	222 nəfər	387 nəfər	2 nəfər
Nizami	363 fakt	45 kq 522,4 qr	274 nəfər	476 nəfər	2 nəfər
Cəmi	5128 fakt	1 ton 644 kq 906,5 qr	3889 nəfər	8565 nəfər	

2018-2022-ci illər ərzində hüquq mühafizə orqanları tərəfindən keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri

2018-2022-ci illər ərzində Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti və Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən ümumilikdə 22 ton 182 kq 041 qr müxtəlif növ narkotik vasitələr qanunsuz dövriyyədən çıxarılmışdır.

2018-2022-ci illər ərzində hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən qanunsuz dövriyyədən götürülmüş narkotik vasitələr

Son 5 il ərzində müsadirə olunan narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin 11 ton 454 kq 406 qr-nı heroin (51,6%), 5 ton 842 kq 003 qr-nı marixuana (26,3%), 2 ton 132 kq 093 qr-nı tiryək (9,6%), 305 kq 851 qr-nı həşiş (1,3%), 2 ton 441 kq 893 qr-nı psixotrop maddələr və digərləri (11%), 5 kq 795 qr-nı kokain (0, 02%) təşkil etmişdir.

2018-2022-ci illər ərzində qanunsuz dövriyyədən götürülmüş narkotik vasitələr və psixotrop maddələr

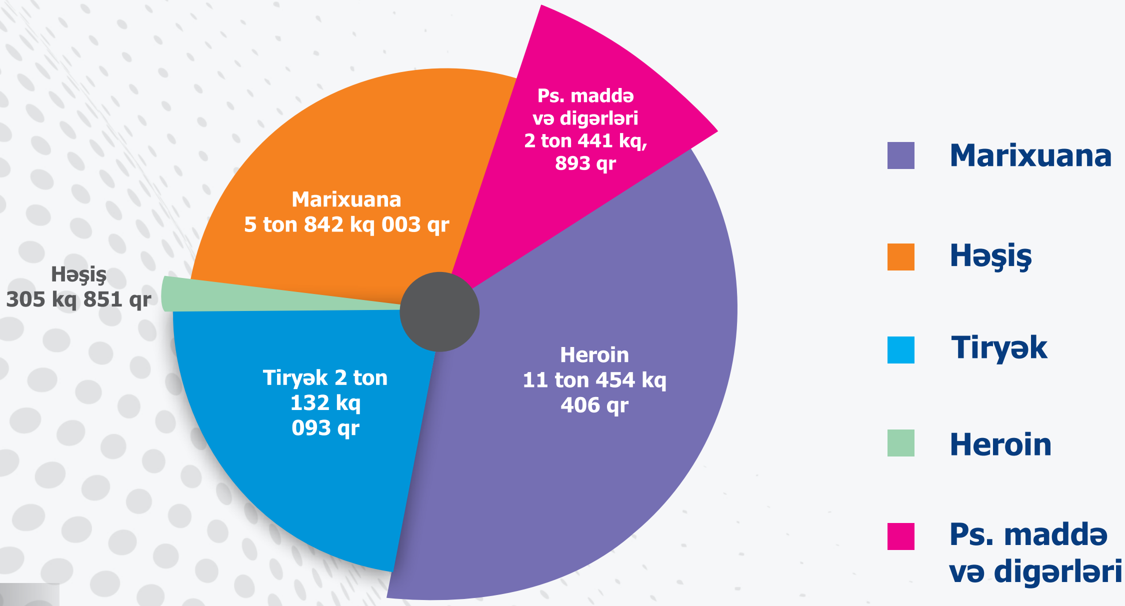

Ümumilikdə hesabat dövri ərzində (2018-2022) hüquq mühafizə orqanları tərəfindən 32237 fakt aşkar edilmişdir ki, onlardan 11217-si (34,8%) narkotik vasitələrin satışı, 19004-ü (59%) narkotik vasitələrin qanunsuz əldə edilib saxlanılması, 1596-sı (4,9%) qanunsuz olaraq narkotik xassəli bitkilərin kultivasiya edilməsi, 420-si (1,3%) isə digərləri olmuşdur.

2018-2022-ci illər ərzində narkotik vasitələrlə bağlı qeydiyyata alınmış cinayət faktları

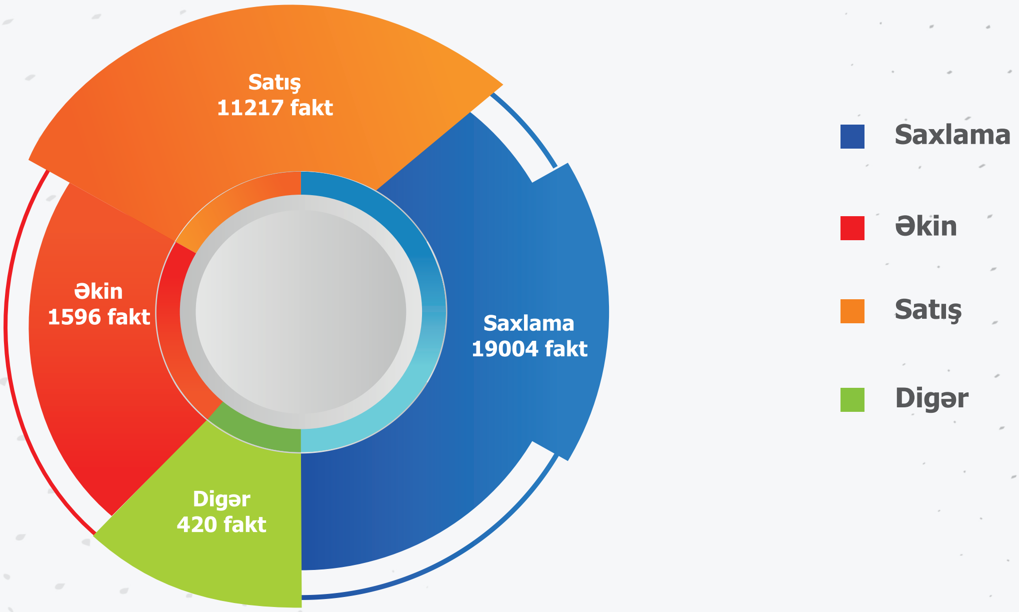

2018-2022-ci illər ərzində cinayət məsuliyyətinə 25436 nəfər cəlb olunub. Onlardan 591 nəfəri qadın, 401 nəfəri xarici ölkə vətəndaşı olmuşdur.

İllər	16-18 yaş	18-30 yaş	30 yaşdan yuxarı	Qadınlar	Xarici ölkə vətəndaşları	Cəmi
2018	7 nəfər	495 nəfər	2025 nəfər	43 nəfər	58 nəfər	2527 nəfər
2019	14 nəfər	817 nəfər	2656 nəfər	98 nəfər	99 nəfər	3487 nəfər
2020	5 nəfər	1059 nəfər	3169 nəfər	83 nəfər	75 nəfər	4233 nəfər
2021	11 nəfər	1595 nəfər	4906 nəfər	136 nəfər	70 nəfər	6512 nəfər
2022	13 nəfər	2040 nəfər	6624 nəfər	231 nəfər	99 nəfər	8677 nəfər
Cəmi	50 nəfər	6006 nəfər	19380 nəfər	591 nəfər	401 nəfər	25436 nəfər

HÜQUQ MÜHAFİZƏ ORQANLARI TƏRƏFİNDƏN GÖRÜLMÜŞ İŞLƏR

Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının İşçi Qrupunun təşkilatçılığı ilə mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq, müsadirə edilmiş külli miqdarda narkotik vasitələri, psixotrop maddələri və onların prekursorlarını Məhvetmə Komissiyası tərəfindən 2891 məhkəmə hökmü ilə barəsində məhvetmə qərarı çıxarılan 6 ton 135 kiloqramdan artıq müxtəlif növ narkotik vasitə və psixotrop maddə aidiyyəti təşkilatların və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə yandırma yolu ilə məhv edilmişdir.

2018-2022-ci illər ərzində məhkəmə hökmləri əsasında barəsində məhvetmə qərarı qəbul edilmiş narkotik vasitələr və psixotrop maddələr

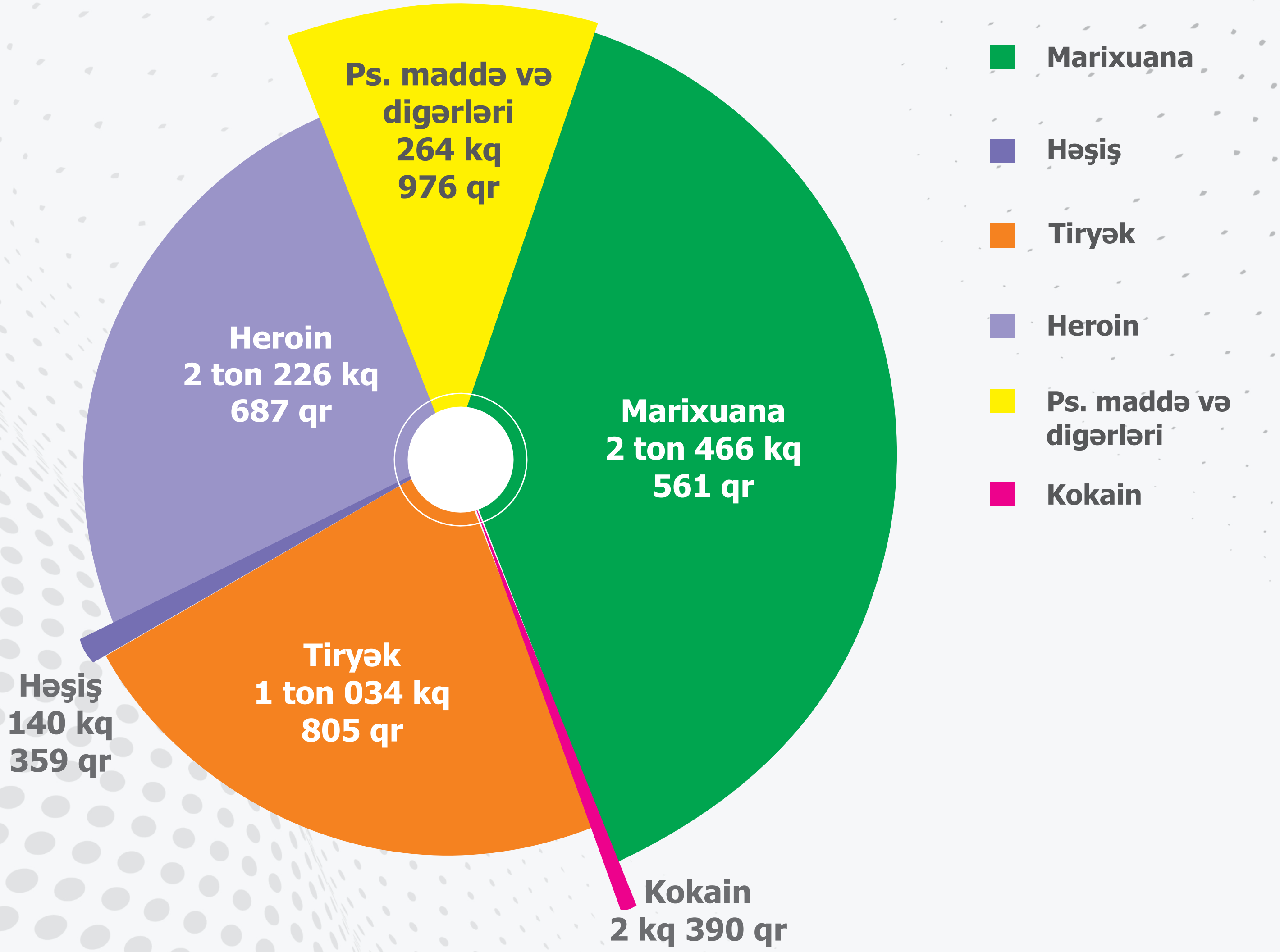

DÜNYADA NARKOTİKLƏRLƏ BAĞLI VƏZİYYƏTƏ DAİR TƏHLİL

DÜNYADA NARKOTİKLƏRLƏ BAĞLI VƏZİYYƏTƏ DAİR TƏHLİL

Narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi dünyada cinayətkarlığın ən böyük həcmə malik istiqamətlərindən hesab olunur. BMT-nin Narkotiklər və Cinayətkarlıq üzrə İdarəsi və beynəlxalq araşdırma mərkəzlərinin müxtəlif illərdə təqdim etdikləri göstəricilərə görə narkotik vasitələrin dünya miqyasında qanunsuz dövriyyəsinin həcmi il ərzində təqribən 450-500 milyard ABŞ dolları həcmində hesablanır. Həmin göstərici Dünya Bankının son dekada üçün təqdim etdiyi illik ümumdünya ticarət dövriyyəsinin təqribən 2-3%-ni, qlobal Ümumi Daxili Məhsulun isə 0,5-0,6%-ni təşkil edir.

EUROPOL-un bildirdiyi məlumata əsasən Avropada narkotik vasitələrin qanunsuz bazarının illik həcmi ən az 30 milyard ABŞ dolları səviyyəsindədir. Bu isə öz növbəsində, Dünya Bankının Avropa İttifaqına dair son dekada üçün təqdim etdiyi illik ÜDM-in təqribən 0,2-0,3%-ni təşkil edir.

EUROPOL-un cari ilin may ayında yenilənmiş hesabatına əsasən son dövrlərə qədər xüsusilə Avropa regionunda ciddi təhdid təşkil etməyən metamfetamin maddəsinin istifadəsi 2019-cu ilin sonlarından etibarən geniş yayılmışdır. Həmçinin BMTNCİ-nin 2021-ci ilə olan məlumatına əsasən metamfetamin dünyada ən çox istifadə edilən sintetik tərkibli narkotik vasitədir. 2015-2019-cu illər arasında BMTNCİ tərəfindən müyyən edilmiş sintetik tərkibli narkotik vasitə istehsal edən laboratoriyaların 95%-i məhz metamfetaminlə əlaqəlidir.

BMT-nin Narkotiklər və Cinayətkarlıq üzrə İdarəsi tərəfindən illik əsasda hazırlanan Ümumdünya Narkotiklər Hesabatına əsasən tiryək istehsalında ən böyük pay sahibləri ötən ildə də olduğu kimi Əfqanıstan, Meksika və Myanmar kimi ölkələrdir. Təkcə Əfqanıstanın üzərinə 2020-ci ildə dünyada istehsal edilmiş tiryəkin 85%-i düşür. Meksika və Myanmar üçün bu göstərici birlikdə 11% təşkil edir.

BMTNCİ-nin 2022-ci ilin noyabr ayına olan məlumatına istinadən 2022-ci ildə Əfqanıstanda tiryək istehsalı ötən illə müqayisədə 32% artaraq 233.000 hektar sahəni əhatə etmişdir. Həmçinin cari ilin aprel ayında tiryək istehsalına qadağa tətbiq edilməsi ilə əlaqədar qiymətlərin artması nəticəsində istehsalçıların gəlirləri 3 dəfəyə yaxın artmışdır.

BMT tərəfindən monitorinq aparılmış son illər ərzində dünyada kokain istehsalında tiryəkdən fərqli olaraq ciddi artım tempi müşahidə olunmaqdadır. Kokain istehsalı 2019-cu ildə 1784 ton səviyyəsində müəyyən edilmişdir. Dünyada kokain istehsalının ən böyük pay sahibləri Latın Amerikası ölkələri, xüsusilə Kolumbiya olmaqda davam edir. EUROPOL hesabatına görə 15-64 yaş arası Avropa əhalisinin təxminən 5%-i (14 milyon nəfər) ən azı bir dəfə kokaindən istifadə etmişdir.

Kannabis əkilən narkotik vasitələr arasında ən geniş istehsal coğrafiyasına malik olmaqda davam edir. 2021-ci ildə kannabis istehsalı bazarının həcmi 323.9 milyard ABŞ dolları təşkil etmişdir. Bir çox ölkələrdə tibbi məqsədlərlə kannabis istehsalının və istifadəsinin leqallaşdırılması səbəbindən bu həcmin 2030-cu ilə qədər illik 21.4% həcmində artması proqnozlaşdırılır. BMT-yə 150-dən çox ölkə kannabis istehsalı barədə məlumat vermişdir ki, bu da dünya əhalisinin 96%-ni özündə cəmləşdirir.

BMTNCİ hesabatına əsasən 2020-ci il üzrə planetimizdə 15-64 yaş arası 284 milyon insan narkotik vasitədən istifadə etmişdir və bu da həmin yaş arası ümumdünya əhalisinin təqribən 5,5%-ni təşkil edir. Bu rəqəm ötən onillik ərzində narkotik istifadəçilərinin sayında 26% artım deməkdir. Bu artım daha çox planetimizdəki ümumi sakinlərin sayındakı artımla əlaqəli olsa da narkotik

DÜNYADA NARKOTİKLƏRLƏ BAĞLI VƏZİYYƏTƏ DAİR TƏHLİL

istifadəçilərinin ümumdünya əhalisinə faiz nisbətində də artım müşahidə edilmişdir. Həmçinin hesabata görə 11.2 milyon insan inyeksiya ilə narkotik qəbul edir ki, bunların da yarısı hepatit C, 1.4 milyonu isə HİV virusu daşıyıcısıdır. 1.2 milyon nəfər isə hər iki virusu daşıyır. Narkotik vasitələrdən istifadə birbaşa və ya dolayı yolla ildə 11.8 milyon insanın ölümünə səbəb olur.

Məlum olduğu kimi, informasiya texnologiyalarının inkişafı nəticəsində narkotik ticarətinin müəyyən hissəsi "darknet" kimi tanınan internet platformalarının payına düşür. Bu platformalar vasitəsilə son illər ərzində (2017-2021) narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinin dəyəri 400 milyon ABŞ dolları səviyyəsində müəyyən edilmişdir.

NARKOTİK ASILILIĞI OLAN ŞƏXSLƏRİN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ VƏ MÜALİCƏSİ, BU SAHƏDƏ APARILAN TƏDQİQATLAR

Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planının 4.1.4-cü yarımbəndinin icrası məqsədilə 18 həkim-narkoloq ixtisasartırma kurslarına cəlb olunmuş, 5 nəfər həkim "narkologiya" ixtisası üzrə rezidenturaya daxil olmuş, eyni zamanda narkoloji tibb müəssisələrində kadr çatışmazlığını nəzərə alaraq, müvəqqəti tənzimləmə tədbirlərin görülməsi məqsədilə həkim-psixiatrların həkim-narkoloq vəzifəsinə qəbul olunmasına Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən müvafiq icazə verilmiş və hazırda "narkologiya" və "psixiatriya" ixtisaslarının birləşdirilməsi üçün zəruri hazırlıq işlərinə başlanılmışdır.

Bundan əlavə hesabat dövrü ərzində Respublika Narkoloji Mərkəzində yaradılan ambulator reabilitasiya şöbəsində fərdi və qrup şəklində 385 nəfər pasiyentə xidmət göstərilmişdir. Eyni zamanda Gəncə, Mingəçevir şəhərlərində yerləşən narkoloji müəssisələrinin əsaslı təmiri və tikintisi, Sumqayıt və Lənkəran şəhər narkoloji dispanserlərinin genişləndirilməsi, həmçinin Respublika Narkoloji Mərkəzi üçün 50 çarpayılıq müalicə-reabilitasiya korpusunun tikintisi, Lökbatan qəsəbəsində yerləşən tikintisi tamamlanmamış xəstəxana binasının 218 çarpayılıq psixiatriya və 123 çarpayılıq narkoloji mərkəz kimi tikintisinin başa çatdırılması, Ağdam rayonunda isə 50 çarpayılıq rayonlararası narkoloji mərkəzin tikintisi planlaşdırılmışdır.

Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planının 4.1.5-ci yarımbəndinə əsasən narkomaniya xəstəliyi ilə əlaqədar tibbi xarakterli məcburi tədbirlərin həyata keçiriləcəyi tibb müəssisəsinin fəaliyyətinin təmin edilməsi məqsədilə tikinti layihəsinin şəhərsalma və tikintiyə dair normativ sənədlərin tələblərinə uyğun rəsmiləşdirilməsi tamamlanmış, smeta qiymətləndirilməsinə yenidən baxılaraq sözügedən obyektin tikintisinə başlanılması baxımından 2023-cü ilin dövlət investisiya proqramında ilkin mərhələdə 5 000 000 (beş milyon) manat vəsaitin ayrılması məsələsinə baxılması üçün Daxili İşlər Nazirliyinin 18 noyabr 2022-ci il tarixli 001-73485-1222 nömrəli məktubu ilə İqtisadiyyat Nazirliyinə müraciət ünvanlanmışdır.

Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planının 4.1.15-ci yarımbəndinə müvafiq olaraq, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən "Yetkinlik yaşına çatmayanlar arasında narkotik və psixotrop maddələrdən istifadə dərəcəsinin qiymətləndirilməsinin aparılması və təhlili" adlı analitik hesabat hazırlanaraq çap edilmiş və 2022-ci il 6 iyun tarixdə təqdimatı keçirilmişdir.

Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planının 4.4.13-cü yarımbəndinə uyğun olaraq, Ədliyyə Nazirliyi Məhkəmə ekspertizası mərkəzi tərəfindən narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorları üzrə ekspertizaların təyini, aparılması və ekspert rəylərinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı məhkəmə və hüquq mühafizə orqanlarına 25 metodik məsləhət verilmiş, habelə cinayətin baş verməsinə səbəb olan şəraiti və halları aşkar etmək, onların qarşısının alınması üçün ekspertlərin xüsusi biliyi çərçivəsində 4 profilaktik tövsiyə göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən bütün növ sərxoşluq hallarının müəyyənləşdirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Respublika Narkoloji Mərkəzinə 91722 nəfər istiqamətləndirilmişdir.Onlardan narkotiklərdən istifadənin təyin edilməsi məqsədilə tibbi müayinədən keçirilmiş 3321 nəfərindən 2309-nun istifadəçi olması müəyyən edilmiş və bununla bağlı zəruri tədbirlərin görülməsi təmin edilmişdir. Hesabat dövründə 6123 nəfər stasionar müalicədə olmuşdur. Hazırda metadonla əvəzedici müalicə proqramı üzrə 3 məntəqədə 1061 xəstə müalicə alır.

2022-ci il ərzində DİN tərəfindən bütün növ sərxoşluq hallarının müəyyənləşdirilməsi üçün RNM-nə istiqamətləndirilmiş şəxslər

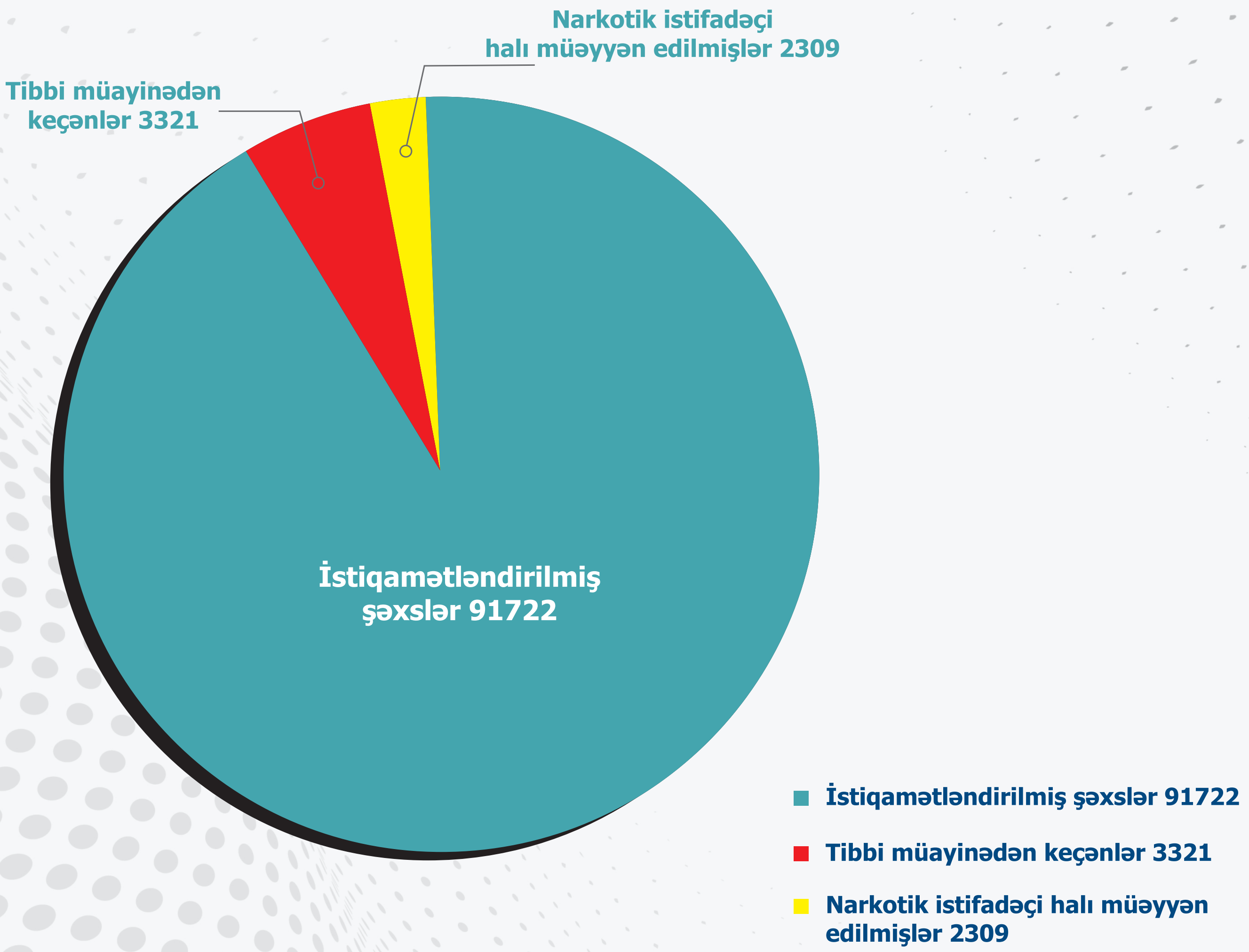

NARKOTİK ASILILIĞI OLAN ŞƏXSLƏRİN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ VƏ MÜALİCƏSİ, BU SAHƏDƏ APARILAN TƏDQİQATLAR

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin məlumatına əsasən 2022-ci il 31 dekabr tarixinə respublika üzrə narkomanlıq diaqnozu ilə qeydiyyatda olanların sayı 35097 nəfər təşkil etmişdir. Həmin şəxslərdən 28648 nəfəri dispanser, 6449 nəfəri profilaktik qeydiyyatında olanlardır. Onlardan 572 nəfəri qadındır. 24628 nəfər opioid qrupuna aid narkotik istifadəçiləri, 10469 nəfər kannabinoid qrupuna aid narkotik istifadəçiləridir. 2022-ci ildə müvafiq diaqnozla 3689 nəfər qeydiyyata götürülmüş, 3194 nəfər isə qeydiyyatdan çıxarılmışdır.

Məlumatlar	Ümumi say	Onlardan dispanser qeydiyyatında olanlar	Onlardan profilaktik qeydiyyatında olanlar	Anonimlər
Narkomanların ümumi sayı	35097	28648	6449	500
Qadınların ümumi sayı	572	432	140	-
Tosikomanların sayı	1156	884	272	-
Eyni zamanda bir neçə narkotik maddə qəbul edənlərin sayı	6350	5859	-	-
Qeydiyyata götürülənlərin sayı	3689	3022	667	-
Qeydiyyatdan çıxarılanların sayı	3194	1480	1714	-

Respublika Narkoloji Mərkəzində qeydiyyatda olan narkomanlar

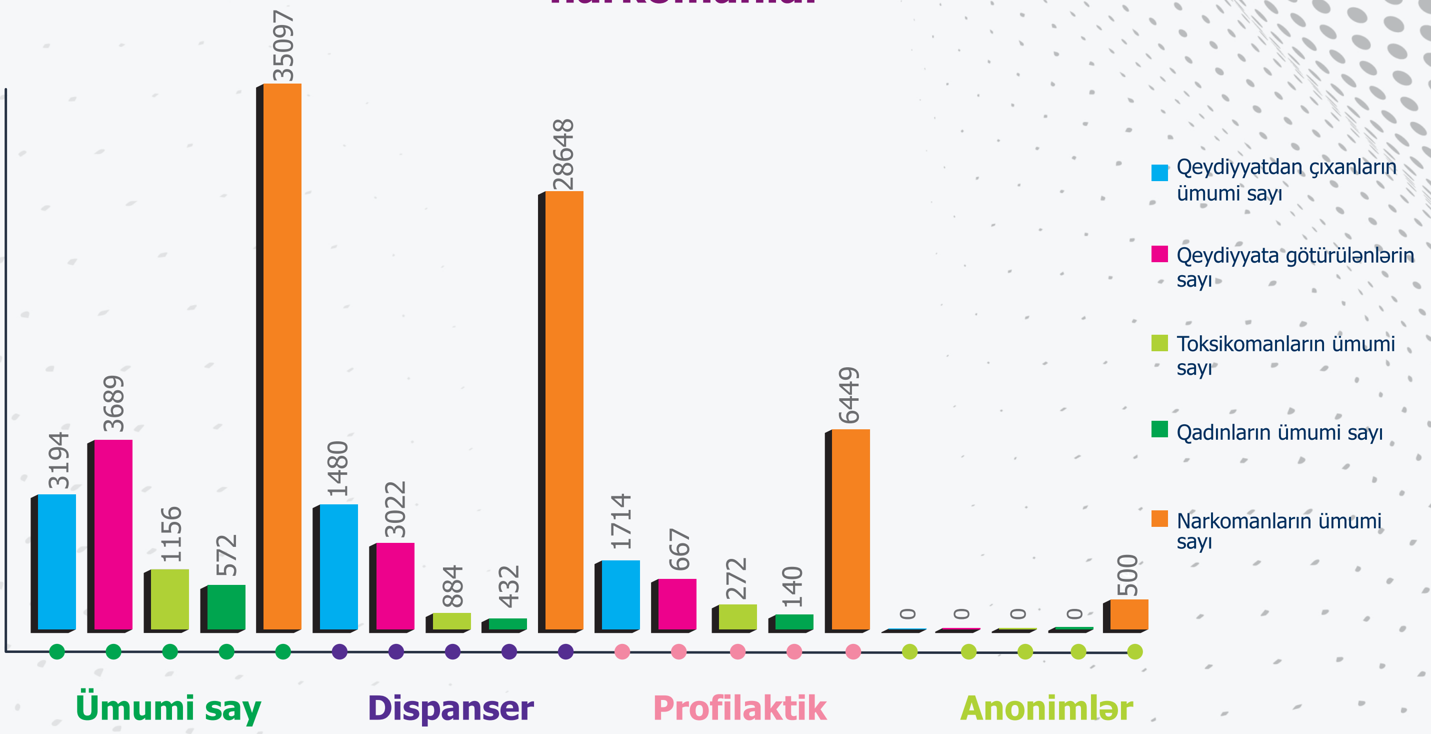

Yaş qrupları üzrə

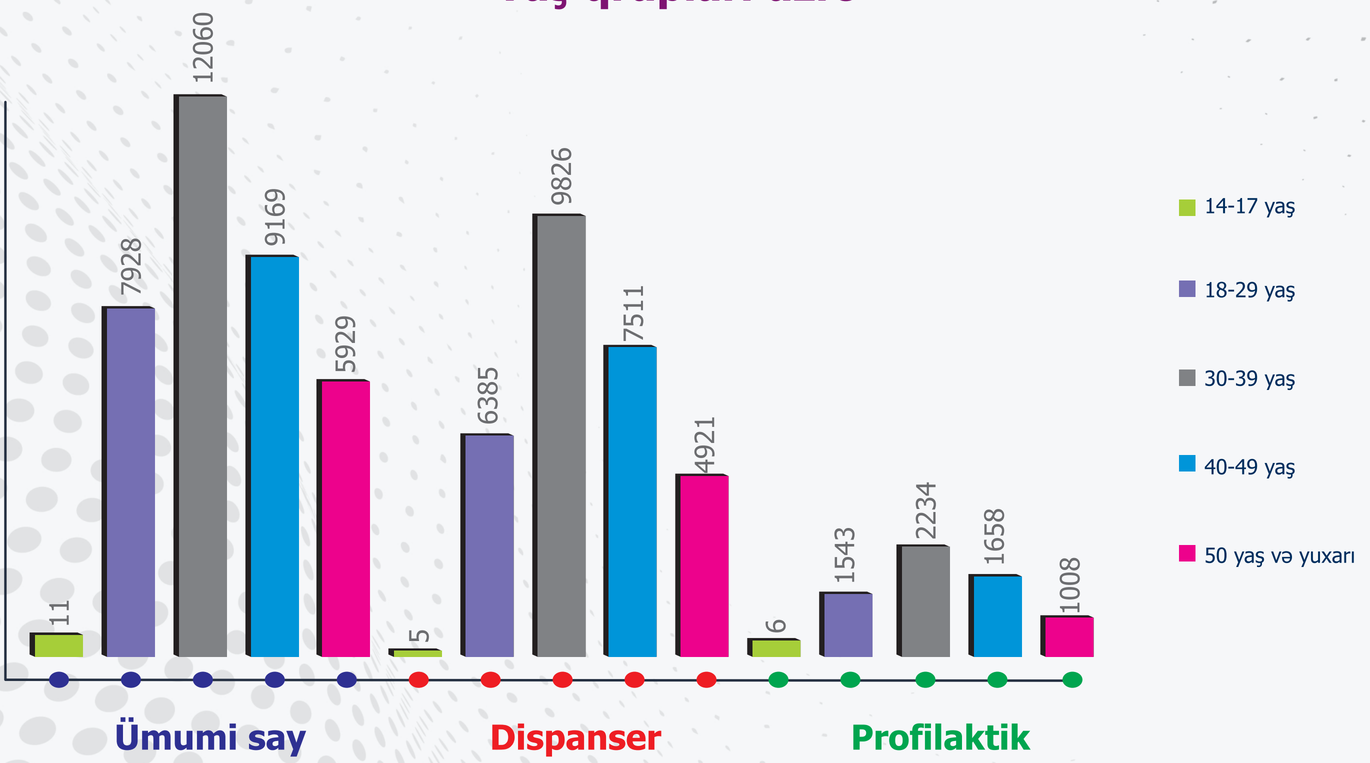

Qeydiyyatda olan narkotik istifadəçilərin yaş qrupları

Yaş qrupları	Ümumi say	Onlardan dispanser qeydiyyatında olan	Onlardan profilaktik qeydiyyatında olan
15-17 yaş	11	5	6
18-24 yaş	2192	1725	467
25-29 yaş	5736	4660	1076
30-34 yaş	6099	4910	1189
35-39 yaş	5961	4916	1045
40-44 yaş	4973	4070	903
45-49 yaş	4196	3441	755
50-54 yaş	3199	2627	572
55-59 yaş	1693	1406	287
60-64 yaş	764	638	126
65 yaş və yuxarı	273	250	23

Qeydiyyatda olan narkotik istifadəçilərinin sayı və onların qəbul etdiyi narkotik vasitələrin növü

	Şəhər və rayonlar	Qeydiyyatda olan narkotik istifadəçiləri	Opioid qrupuna aid narkotik istifadəçiləri	Kannabinoid qrupuna aid narkotik istifadəçiləri
1	Bakı şəhəri	8565	7318	1247
2	Lənkəran şəhəri	3837	3349	488
3	Sumqayıt şəhəri	3343	2576	767
4	Salyan rayonu	1335	900	435
5	Gəncə şəhəri	1178	715	463
6	Şirvan şəhəri	1067	672	395
7	Cəlilabad rayonu	939	773	166
8	Abşeron rayonu	846	584	262
9	Sabirabad rayonu	726	258	468
10	Digər şəhər və rayonlar	13261	7483	5778
	Cəmi	35097	24628	10469

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə tibbi ekspertiza və patoloji anatomiya birliyi publik hüquqi şəxsinin verdiyi rəsmi məlumata əsasən narkotik maddələrin aşırı dozasının qəbulu nəticəsində ölənlərin sayı 2016-cı il üzrə 39 nəfər, 2017-ci il üzrə 58 nəfər, 2018-ci il üzrə 90 nəfər, 2019-cu il üzrə 126 nəfər, 2020-ci il üzrə 160 nəfər, 2021-ci il üzrə 258 nəfər, 2022-ci il üzrə 249 nəfər təşkil etmişdir.

Ümumilikdə son 7 il (2016-2022) ərzində narkotik maddələrin aşırı dozasının qəbulu nəticəsində ölənlərin sayı 980 nəfər olmuşdur.

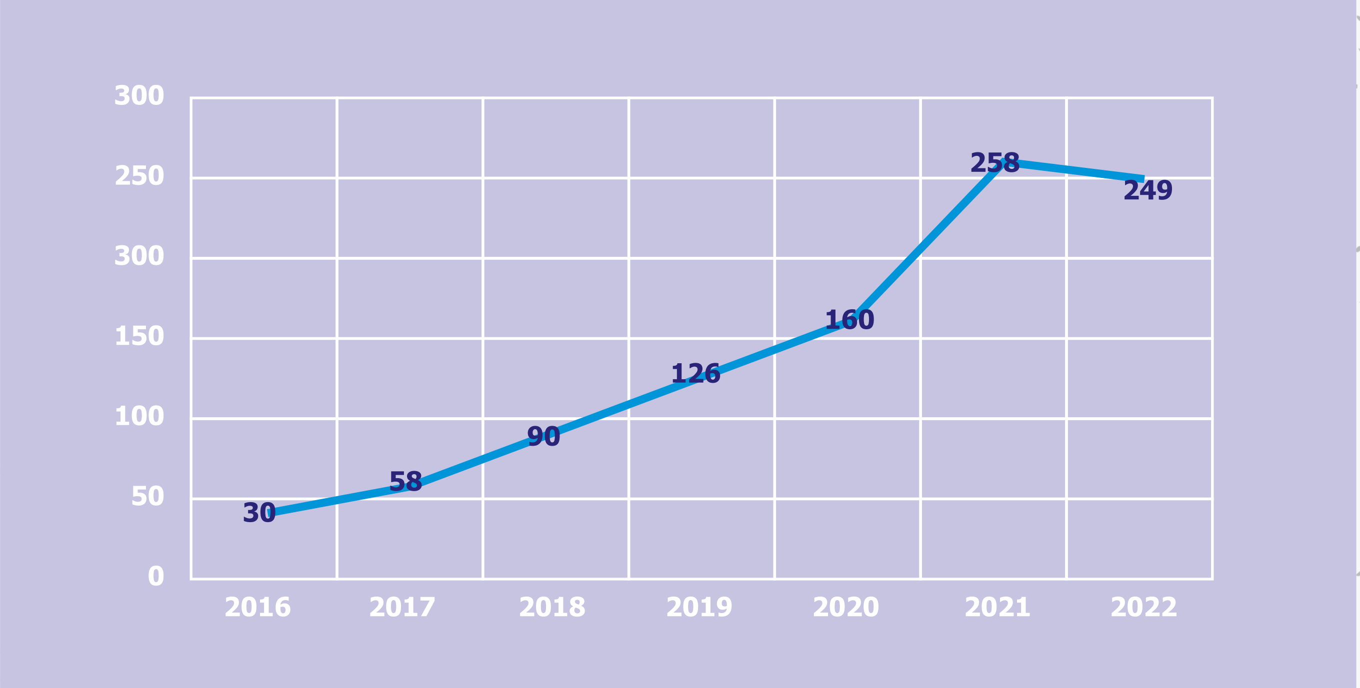

2012-2022-ci illər ərzində Respublika Narkoloji Mərkəzində qeydiyyatda olan narkotik istifadəçiləri

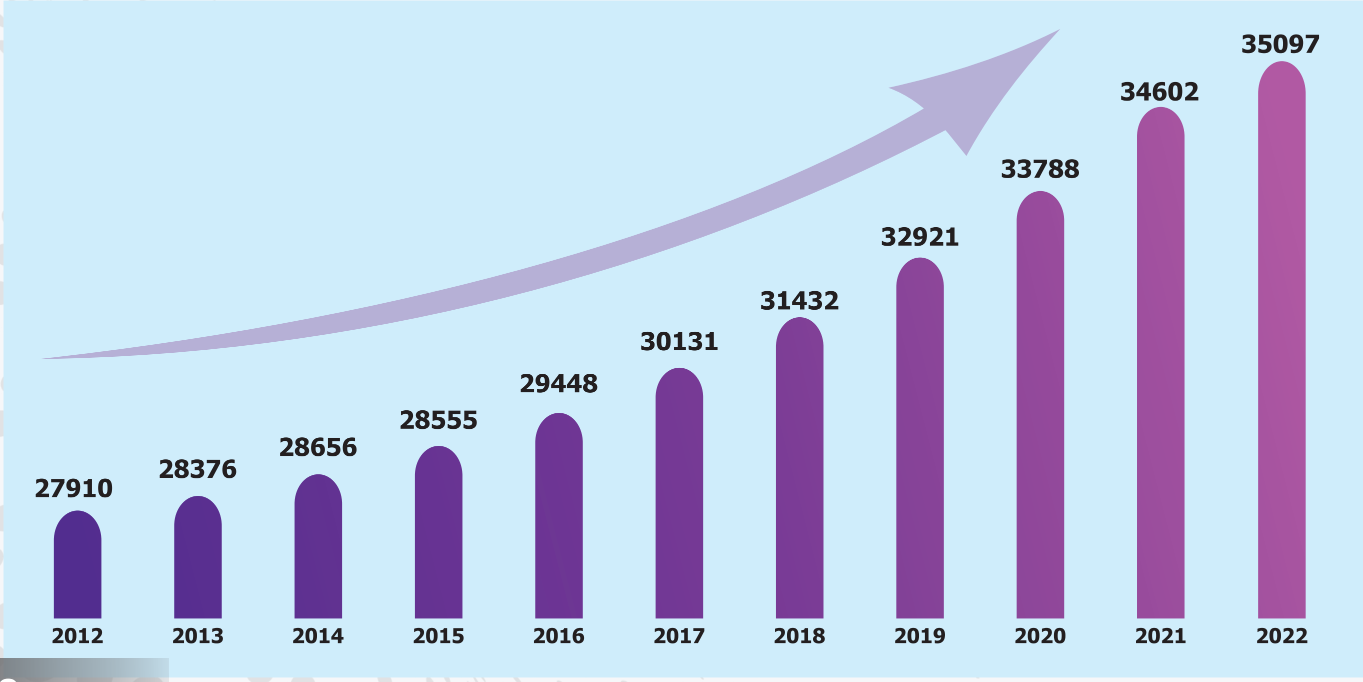

2022-ci ildə Azərbaycanda 766 nəfər İnsan immunçatışmazlığı virusuna (İİV) yoluxmuşdur. Bütövlükdə 1987-ci ildən 2022-ci il dekabr ayının sonunadək Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Respublika QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzində İİV diaqnozu təsdiq olunmuş 10136 nəfər qeydiyyata götürülmüşdür (9806-sı Azərbaycan vətəndaşı, 330-u əcnəbi). İİV-ə yoluxanların 7223-ü kişi, 2913-ü qadındır. Onlardan 3558-də İİV-ə yoluxma inyeksion narkotik istifadəsi nəticəsində baş vermişdir. Həmin kateqoriyadan olan şəxslərin 2501 nəfəri hazırda dispanser qeydiyyatındadır.

Ötən il ərzində antiretrovirus terapiyasına (ART) cəlb olunan 808 pasiyentdən 100 nəfəri inyeksion narkotik istifadəçisi olmuşdur. 2022-ci ilin 31 dekabr tarixinə isə ART-yə cəlb olunmuş İİV-li xəstələrin ümumi sayı 7886 nəfər təşkil etmişdir ki, onların da 2469 nəfəri inyeksion narkotik istifadəçisidir.

2022-ci il ərzində Azərbaycanda İİV-ə yoluxmuş şəxslərin yoluxma yolları üzrə bölünməsi

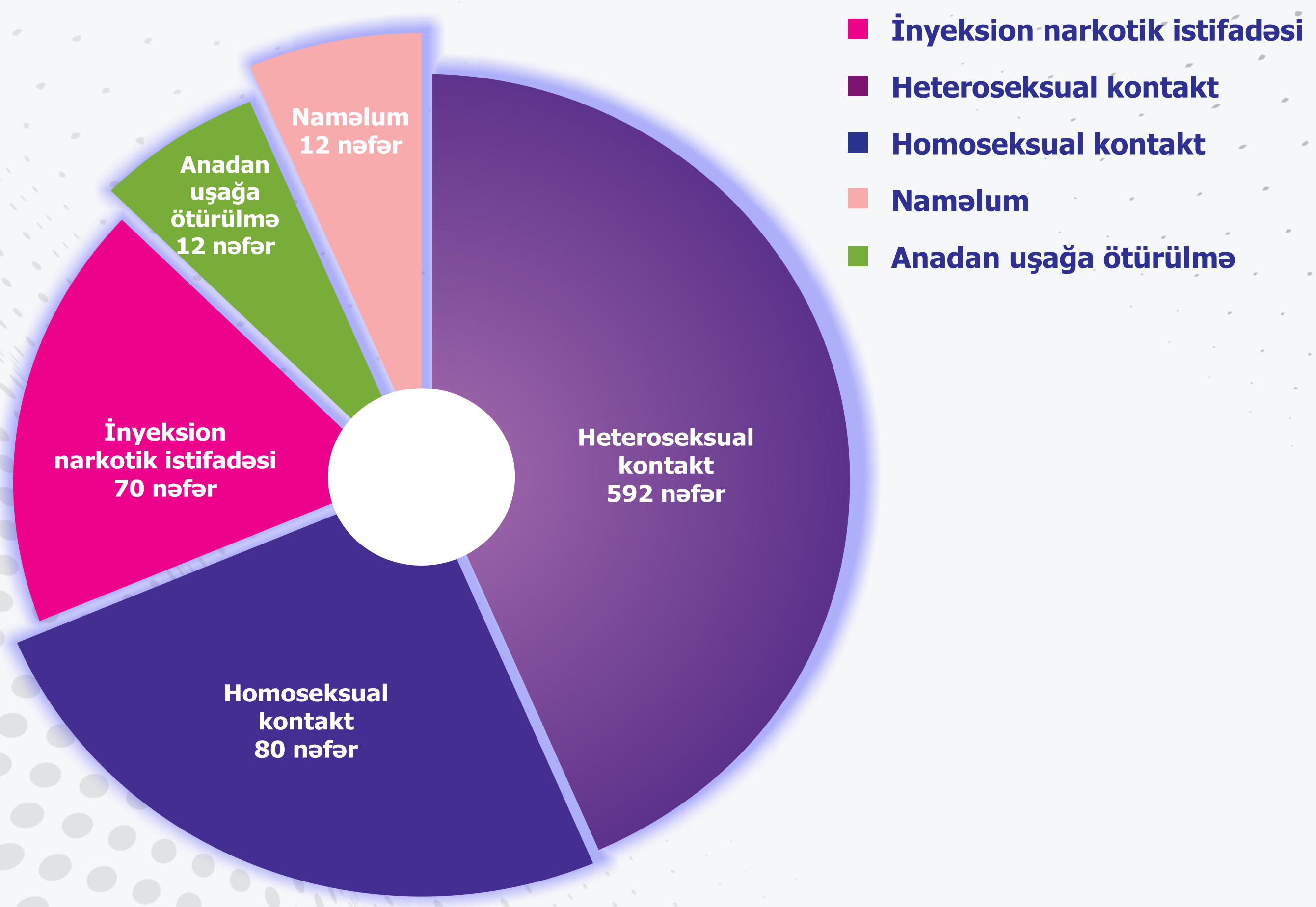

1987-31.12.2022-ci il tarixədək Azərbaycanda İİV-ə yoluxmuş şəxslərin yoluxma yolları üzrə bölünməsi

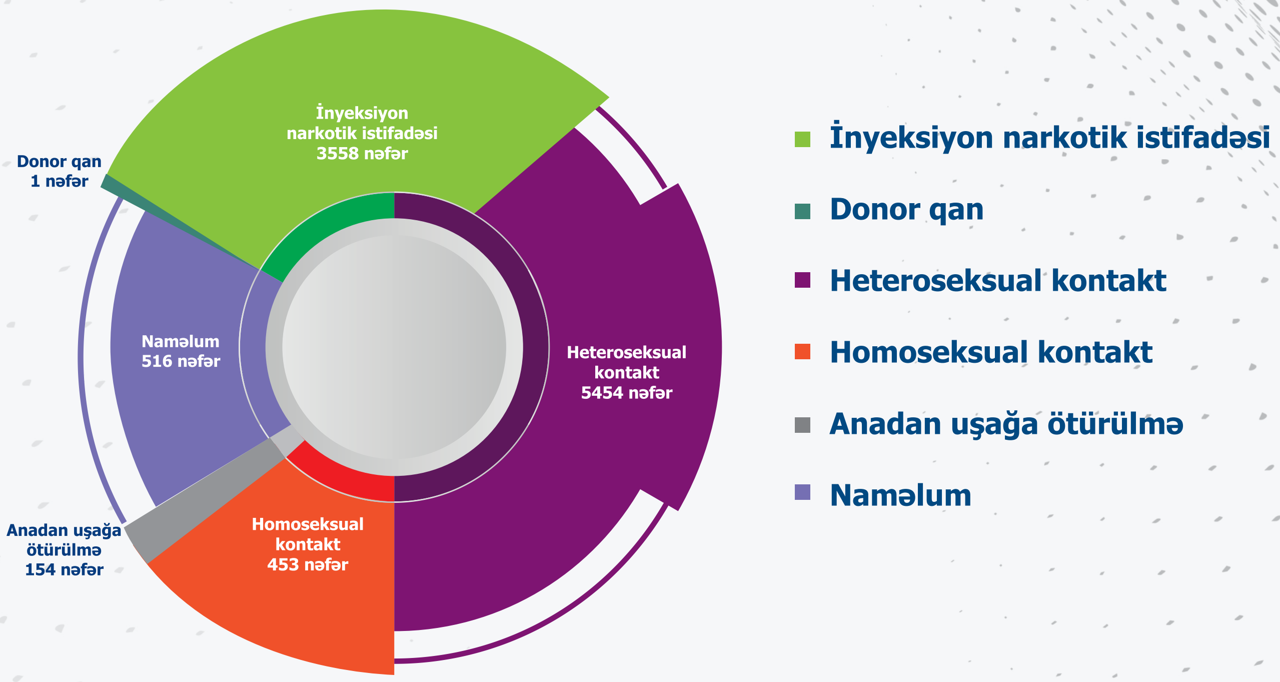

2022-ci ilin dekabr ayının sonuna Azərbaycanda İİV-ə yoluxmuş şəxslərin yoluxma yolları üzrə bölünməsi:

YOLUXMA YOLU	Cəmi İİV-ə yoluxanlar		Onlardan Azərbaycan vətəndaşları					
			Cəmi					
	Say	onlardan qadınlar	ümumi saydan 15-49 yaşda	15-49 yaşda qadınlar	Say	onlardan qadınlar	ümumi saydan 15-49 yaşda	15-49 yaşda qadınlar
Anadan uşağa ötürülməklə	12	11			11	10		
Heteroseksual kontakt nəticəsində	592	223	491	178	580	219	483	175
Homoseksual kontakt nəticəsində	80		77		78		75	
Yoluxma yolu naməlum	12	5	4	2	11	4	4	2
İnyeksiyon narkotik istifadəsi nəticəsində	70	3	57	3	69	3	56	3
Cəmi	766	242	629	183	749	236	618	180

Azərbaycanda İİV-ə yoluxmuş şəxslərin yoluxma yolları üzrə bölünməsi (1987-31.12.2022)

Yoluxma yolları		Azərbaycan vətəndaşları						Əcnəbilər						Cəmi İİV-ə yoluxmuş şəxslər					
		Cəmi		Kişi		Qadın		Cəmi		Kişi		Qadın		Cəmi		Kişi		Qadın	
		Say	%	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%
Parenteral yolla	İnyeksion narkotik istifadəsi	3490	35,6 %	3414	34,8 %	76	0,8 %	68	20,6 %	59	17,9 %	9	2,7 %	3558	35,1 %	3473	34,3 %	85	0,8 %
	Donor qanı	1	0,0 %	0	0,0 %	1	0,0 %		0,0 %		0,0 %		0,0 %	1	0,0 %	0	0,0 %	1	0,0 %
	Cəmi :	3491	35,6 %	3414	34,8 %	77	0,8 %	68	20,6 %	59	17,9 %	9	2,7 %	3559	35,1 %	3473	34,3 %	86	0,8 %
Cinsi yolla	Heteroseksual kontakt	5259	53,6 %	2703	27,6 %	2556	26,1 %	195	59,1 %	118	35,8 %	77	23,3 %	5454	53,8 %	2821	27,8 %	2633	26,0 %
	Homoseksual kontakt	440	4,5 %	440	4,5 %		0,0 %	13	3,9 %	13	3,9 %		0,0 %	453	4,5 %	453	4,5 %		0,0 %
	Cəmi :	5699	58,1 %	3143	32,1 %	2556	26,1 %	208	63,0 %	131	39,7 %	77	23,3 %	5907	58,3 %	3274	32,3 %	2633	26,0 %
Anadan uşağa ötürülmə		151	1,5 %	70	0,7 %	81	0,8 %	3	0,9 %		0,0 %	3	0,9 %	154	1,5 %	70	0,7 %	84	0,8 %
Naməlum		465	4,7 %	360	3,7 %	105	1,1 %	51	15,5 %	46	13,9 %	5	1,5 %	516	5,1 %	406	4,0 %	110	1,1 %
Cəmi :		9806	100,0 %	6987	71,3 %	2819	28,7 %	330	100 %	236	71,5 %	94	28,5 %	10136	100,0 %	7233	71,3 %	2913	28,7 %

Azərbaycanda İİV-ə yoluxmuş şəxslərin yaş qrupu və cinsi mənsubiyyəti üzrə bölünməsi (1987-31.12.2022)

YAŞ QRUPU	Azərbaycan vətəndaşları						Əcnəbilər						Cəmi İİV-ə yoluxmuş şəxslər					
	Cəmi		Kişi		Qadın		Cəmi		Kişi		Qadın		Cəmi		Kişi		Qadın	
	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%	Say	%
0–14	176	1,8%	80	0,8%	96	1,0%	4	1,2%			4	1,2%	180	1,8%	80	0,8%	100	1,0%
15–18	38	0,4%	14	0,1%	24	0,2%							38	0,4%	14	0,1%	24	0,2%
19–24	797	8,1%	413	4,2%	384	3,9%	36	10,9%	16	4,8%	20	6,1%	833	8,2%	429	4,2%	404	4,0%
25–29	1655	16,9%	1133	11,6%	522	5,3%	54	16,4%	37	11,2%	17	5,2%	1709	16,9%	1170	11,5%	539	5,3%
30–39	3834	39,1%	2880	29,4%	954	9,7%	111	33,6%	74	22,4%	37	11,2%	3945	38,9%	2954	29,1%	991	9,8%
40–49	2272	23,2%	1766	18,0%	506	5,2%	78	23,6%	70	21,2%	8	2,4%	2350	23,2%	1836	18,1%	514	5,1%
50–59	787	8,0%	532	5,4%	255	2,6%	34	10,3%	27	8,2%	7	2,1%	821	8,1%	559	5,5%	262	2,6%
60 ≤	172	1,8%	115	1,2%	57	0,6%	8	2,4%	7	2,1%	1	0,3%	180	1,8%	122	1,2%	58	0,6%
Naməlum	75	0,8%	54	0,6%	21	0,2%	5	1,5%	5	1,5%			80	0,8%	59	0,6%	21	0,2%
Cəmi	9806	100,0%	6987	71,3%	2819	28,7%	330	100%	236	71,5%	94	28,5%	10136	100%	7233	71,3%	2913	28,7%

Ötən il ərzində antiretrovirus terapiyasına (ART) cəlb olunan 662 pasiyentdən 102 nəfəri inyeksion narkotik istifadəçisi olmuşdur. 2021-ci ilin 31 dekabr tarixinə isə ART-yə cəlb olunmuş İİV-li xəstələrin ümumi sayı 7078 nəfər təşkil etmişdir ki, onların da 2368 nəfəri inyeksion narkotik istifadəçisidir. Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Pataloji Anatomiya Birliyində narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin təyini məqsədilə 3492 tədqiqat aparılmışdır. Həmin tədqiqatlar zamanı 186 halda biomateriallarda tiryək alkaloidləri, 92 halda heroin, 10 halda kodein, 117 halda kannaboidlər, 143 halda amfetamin, 117 halda metamfetamin, 29 halda metadon, 9 halda tramadol, 4 halda 1,4-benzodiazepin törəməsi, 10 halda barbitur turşusu törəməsi, 5 halda fenotiazin (aminazin) törəməsi, 2 halda amitriptilin olmaqla, ümumilikdə 724 halda narkotik vasitələr və psixotrop maddələr aşkarlanmışdır.

Tiryək alkaloidləri	186 halda
Heroin	92 halda
Kodein	10 halda
Kannaboidlər	117 halda
Amfetamin	143 halda
Metamfetamin	117 halda
Metadon	29 halda
Tramadol	9 halda
1,4-benzodiazepin törəməsi	4 halda
Barbitur turşusu törəməsi	10 halda
Fenotiazin (aminazin) törəməsi	5 halda
Amitriptilin	2 halda
Ümumilikdə aşkarlanmış narkotik vasitələr və psixotrop maddələr	724 halda